

Nová studie zdůrazňuje důležitost otců v péči o děti s autismem

Zpracovala Petra Kuchařová
dobrovolník Mise naděje, z.s. (www.misenadeje.cz)

Dle výzkumu Univerzity Leeds Beckett by měly být vzdělávací instituce, služby sociální péče a zdravotní služby více informovány o důležitosti role, kterou hrají otcové v životech dětí s autismem.

Tento nový výzkum je doposud jedním z největších výzkumů, který se zaměřuje na otce dětí s autismem. Studie byla vedena Carol Potterovou, přednášející v rámci programů *Škola, vzdělávání a dětství* na Univerzitě Leeds Beckett a byla financována společností Leverhulme Trust. Výzkum byl publikován v posledním vydání *Journal of Intellectual and Developmental Disability* (odborný časopis, zaměřený na mentální a vývojová postižení).

Projekt hodnotil 306 online dotazníků z Velké Británie, které byly vyplněny otci (biologickými, adoptivními, pěstouny, nebo nevlastními otci) dětí s autismem, které mají diagnostikovaný autismus nebo Aspergerův syndrom. Dvacet pět z výše zmíněných otců bylo později pozváno na rozhovor, který zkoumal daný problém více dopodrobna. Vedoucí výzkumu Carol Potterová uvádí: „*Otcové mohou být často vnímáni jako „neviditelní rodiče“ a jako takoví jsou zřídka zahrnuti do studií nebo do služeb poskytování podpory rodině, s tím, že služby jsou všeobecně méně informovány o možném přínosu otců k rodinnému životu či jejich potřebě podpory. A tento případ může nastat zejména ve vztahu k otcům dětí s autismem. Tento fakt je smutný, jelikož výzkumy již přes 30 let ukazují, že pozitivní zapojení otce spolu s matkou do péče o dítě vede k řadě vzdělávacích a psychologických přínosů pro děti.*“

Studie zkoumala otcovskou angažovanost v péči, hře, a vzdělávání jejich dětí s autismem a zjistila, že hodně mužů se v těchto oblastech významně podílelo, většina obvykle v blízké spolupráci s matkami. Polovina otců byla z větší části či rovným podílem s matkou zodpovědná za každodenní péči o dítě, včetně rána, ukládání do postele, a zvládání problémů se spaním.

Otcové strávili nejvíce času zapojením se do hry, a to více než při dalších aktivitách, ačkoliv jen něco pod polovinu otců neprošlo žádným příslušným školením v této klíčové oblasti. Tři čtvrtiny mužů si hrálo nebo trávilo volný čas s dětmi každý den nebo několikrát týdně. Jedny z nejčastějších her a volnočasových aktivit byly dětské praní se/strkání se, prohlížení knížek, počítače, a procházky.

Hodně otců hrálo také velkou roli ve vzdělávání a učení dětí, kdy skoro 40% hodněkrát v předešlém roce pomáhalo dětem s domácími úkoly a více než polovina se ve stejném čase účastnila několika třídních schůzek.

Šest z deseti otců bylo spokojených nebo velice spokojených se stupněm zapojení se v péči o dítě, zatímco jeden z pěti nebyl. Zdánlivě nejzávažnější překážkou v zapojení se do vzdělávání byly zejména požadavky na zaměstnání.

Otcové zajišťují klíčové finanční prostředky do rodinného života, z toho 85% mužů v placené práci, ze kterých 62% pracuje na plný úvazek. Otcové byli dotazováni, zda to, že mají dítě s autismem, ovlivnilo v nějakém smyslu jejich zaměstnanost. Více než polovina musela změnit nějakým způsobem jejich způsob práce (na částečný úvazek, práci na směny či podnikání) tak aby mohli být více začleněni do každodenní péče o jejich děti, kdy 4 z 10 mužů uvedli nějakou ztrátu příjmu, často na základě toho, že se rozhodli pracovat méně hodin než původně, aby mohli převzít větší odpovědnost za péči o dítě.

Při dotazování na téma stres, více než polovina otců uvedla, že se cítí docela dost ve stresu nebo skoro pořád ve stresu. Hlavní příčiny stresu byly: strachování se o budoucnost, zvládání problémového chování dítěte, nedostatek prostoru pro odpočinek, starosti o rodinné finance, nedostatek služeb, a nedostatek odpočinku způsobený problémy dětí se spánkem. Dva z hlavních přístupů zvládání stresů byly uvedeny jako „soustředění se na pozitiva“ a „vymýšlení nápadů co dělat“.

Zdaleka největším zdrojem pomoci pro většinu otců (přes 80%) byl jejich partner, a to spolu s další podporou přicházející od prarodičů dětí či dalších dětí a jejich rodin. Jen něco pod polovinu otců neobdrželo žádnou podporu od placených služeb, a 8 z 10 otců věřilo, že profesionálové pracující s jejich dětmi nedostatečně rozeznali důležitost jejich rodičovského podílu.

Navzdory občasným problémům, otcové určili několik pozitivních aspektů k jejich rodičovské roli. Otcové si vážili individuálních osobních kvalit jejich dětí s autismem a často silného emocionálního pouta, které s nimi zažívají, stejně tak jako jejich vlastní výchovnou roli.

Tato studie ukazuje na to, že profesionálové by si měli více uvědomit důležitost role otců, spolu s matkami, v životech dětí s autismem, a také to, že by se mělo rozvíjet více efektivních způsobů pro podporu obou rodičů. Je potřeba více genderově rozdílných přístupů, kdy jsou brány v potaz potencionální rozdíly v potřebách otců a matek.

Z anglického originálu: New Study Highlights the Importance of Fathers in the Care of Children with Autism, Autism Parenting Magazine, issue 57, page 63.

Prohlášení:

Autor tohoto článku si nijak nenárokují autorská práva k ničemu v něm uvedenému. Tento článek není lékařskou radou ani lékařskou pomocí, je určen výhradně k informačním a vzdělávacím účelům a má nekomerční povahu.